

Cellat
Eyyüb Naci
Tuna Akansu

Tilki Kitap©

www.tilkikitap.com

kitap@matbumedy.com

0850 304 22 03

Yayıncı Sertifika No 28740

Genel Müdür: Emrah Çelik
Yayın Yönetmeni: Sinan Kocaman
Editör: Esra Nur Yıldırım
Son Okuma: Alev Sevgi
Sayfa Tasarım: Efe Bozkurt
Kapak Tasarım: Efe Bozkurt

Kitappad
.com

Kitaplobi
.com

Kitapşeyleri
.com

1. Basım, İstanbul, Şubat 2025

ISBN: 978-625-6130-59-3

Tilki Kitap Matbaa / İstanbul

Matbaa Sertifika No: 48138

Eserin tüm telif hakları yazara aittir. Yazar, bu baskı için basım-satış-dağıtım-tanıtım haklarını Tilki Kitap'a devretmiştir. Yazar, eserin kapak dahil içeriğindeki tüm materyallerin (metin, görsel öge, tablo...) yasal ve fikri sorumluluğunu kabul etmiştir. Tilki Kitap'ın kurumsal görüşü olmayabilir.

**CELLAT
EYYÜB NACİ**

Tuna Akansu

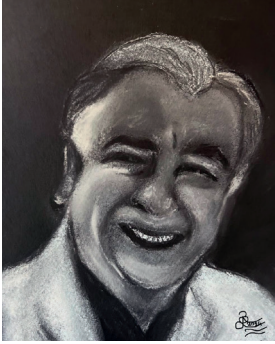
Eserin, başından sonuna kadar her aşamasında emeği geçen
Sayın Oktay BULDU'ya,

Kitabın içerisinde yer alan resimlerin tamamını yapan kızım kadar
sevdiđim
Sayın Bahriye PAALI'ya,

SONSUZ TEŐEKKŐRLERİMİ SUNUYORUM

Beni bűyűten;
Babaannem Zeynep Hanım'a,
Annem Gűnűl Hanım'a,
Halam DilŐat Hanım'a
EŐi için her tűrlű zorluđa katlanan Zuhul Hanım'a;
ve varlıklarıyla gurur duyduğum oğullarım Murat Mertol Akansu
ile Can Őenol Akansu'ya Őukranlarımı sunuyorum.

TUNA AKANSU

13 Kasım 1943 yılında İstanbul Moda'da dünyaya gelen Tuna Akansu, öğrenciliğe Moda İlkokulunda başladı. Ortaokulu Galatasaray Lisesinde bitirdi. Lise yılları o tarihlerde yeni kurulmuş Pendik Lisesinde geçti. Bir sene İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Fransız Filolojisine devam etti.

Akşam gazetesinin verdiği olanakla İşık Mimarlık ve Mühendislik Yüksekokulunda mimarlık eğitimi alırken sunuculuk yaptı. Zira televizyonların olmadığı

1960'lı yıllarda sık sık konserler tertipleniyor, yaz günleri bahçe sinemalarında filmlerden önce müzik grupları sahneye çıkıp şov programları düzenliyorlardı.

Yeteneksiz özel okulları açma teşebbüsü fazlalaşınca okulunu bitirdiği o yıl diploması sayılmadı. Tek başına, diploma yakada ayakkabı boyayarak eylem yapması gazetelerin baş sayfalarına haber oldu.

Yedek subaylık yaptığı Elazığ'da kalıp kendi bürosunu açtı. Hem projeler çizdi hem de Keban Barajı'nın bilirkişiliğini yaptı. Sonraki yıllar İstanbul Büyükşehir Belediyesi İmar Müdürlüğünde on seneyi aşkın memurluğu sürdü.

Belediyeden ayrılınca İstanbul Beyoğlu'nda bir arkadaşı ile Pera Mimarlık ve Mühendislik Bürosunu kurdular. Eski binalara ait röleve, restitüsyon ve restorasyon projelerini çizerken evine çekilip hikâyelerini, romanlarını yazmaya başladı.

TUNA AKANSU'YA AİT YAPITLAR

ROMAN:

Büyük Karantina Loca Gazinosu (2008), İhtiyar Adam ve Ankara Cinayeti (2013), Bay İşgüzar (2015), Cellat (2016), Üç Oğul (2017), Gülcemal Sokak (2018), Kadın Sığınma Evi (2022)

HİKÂYE:

Sunucu (2004), Altı Eylül ve Dionis Efendi (2009), İlaç (2013), Cici Baba (2017), Eyyaycıl Yy (2019), Düzenbaz (2020), Tuhaf Huyulu Adamın Dilekçe Hikâyeleri (2021), Kartal Yumurtası (2023)

PİYES:

Bu Zarf Bayrakta Yoktu (2014), Son Şenlik (2021)

ÇOCUK PİYESİ:

Uyanan Ülke (2019)

ŞİİR:

Bir Kaçağın Hüznü (2018)

FIKRA:

Made in Temel (2004)

RESİMLİ ROMAN:

Rakıcı Efe (1964)

ÖN SÖZ

“CELLAT” tezatların romanıdır.

Yan yana gelen siyahla beyazın, birbirine kattığı güzelliğin romanıdır.

Bir tezattır; toplumun dışladığı iki insanın, cellat Eyyüb Naci ile soyluların kadını Melinda'nın birbirlerine sevdası!

Bir tezattır; korsanların elinden kaçan Borysko'ya sığındığı evdeki adamın verdiği nefreti bir omzunda, Borysko'nun çocukluğundan gelen, çiçeklerin, ağaçların, coşkuların süslediği sevgiyi, celladın öbür omzunda taşıması!

Bir tezattır; celladın kanla, kopan başlarla geçen günleri arasında, lanetli yerde iki göz ev yapması, içinde Malında'sı, güvercinleri, gülleri ile yaşamak istemesi!

Tezatlarının dünyasında Eyyüb Naci, duygularını can dostu ile paylaşıyor, “Yol kardeşim Kıvrık İbrahim, bu lanetli yerde her şeyi güzel görüyorum.” diyor, “Taş duvarlı iki göz evim bitince, bana cellat mezarlığı dibinde, Karyağdı Bayırında açmış çiçek olacak!”

Celladın yüreğindeki heyecanların yabancı olmaktan Kıvrık İbrahim “Bektaşi dedesi ‘Gözlerine perde inen bazı mutsuz kişiler vardır, güzellikleri göremezler.’ derdi ama sen mutlu adamsın ki kuruluk yaşamıyor, kendi cennetini bulabiliyorsun.” diyor...

Hükmü sultan olmazsa hata gelmez cellattan

Yemek yediğimiz uzun masada dedem şarap dolu kadehini havaya kaldırdı: “Hepinizin sıhhatine içiyorum.” dedi, “Tanrı bize verdiği bu huzuru bozmasın.”

Yemeğe başlamadan seslerimiz onun temennisine karıştı. Masada babam, Krystian ve Josip amcalarım ile Vanko dayım, annem ve ninem vardı.

Beni devamlı yanında oturtan dedem, aynı sözleri tekrarladı:

“Şu benim zümrüt gözlü Borysko’ma bakın. İp hünerbazlarına atalarından gelen sanat onun ellerinde daha da güzelleşecek, ailemizin geleneği gelecek nesillerde yaşayacak.”

Annem ile ninem ancak yemek yiyenlerin hizmetini yaptıktan sonra masaya oturabilirlerdi ve kahkahaların karıştığı havadisler, birbiri peşi sıra havalarda uçuşurdu. Bu konuşmalarda dedemin dünyayı hafife alan, başa gelen sıkıntılarda gülünecek yanlar bulan sözleri kahkahadan en büyük payı alırdı. Omuzlarına dökülen beyaz saçlarına ve şakaklarına karışan gür bıyıklarına baktıkça onu hiçbir gücün alt edemeyeceğini düşünürdüm. O, anlattıkları, duruşu ile benim masal dünyamın kahramanıydı. Yalnız kaldığımız zamanlar dedemden dinlediğim efsaneler, bana uyanmak istenmeyen rüyaların tadını verirdi. Bu ihtiyar adamın ailede en çok sevdiği torunu Borysko, yani ben olmalıydım. Zira aynı duyguları ben ona taşıyordum...

Dedem bana döndü:

“Sen sakın Vanko dayına benzeme.” dedi, “Onun aşkı yok mu, içime baygınlık veriyor!”

“Ben, sevdalandığım kızı kolundan tuttuğum gibi kaçırırım!”

“İşte benim torunumdan da beklenen budur.”

Vanko dayım bana gülümsedi:

“Borysko, şimdi konuşmak kolay. Benim yaşıma geldiğinde senin de boyunun ölçüsünü görürüz!”

Yanımdaki dedemden cesaret alıp, kabarak cevap verdim:

“Borysko Borysko’dur, seneler onu değiştiremez!”

Vanko dayım sözlerimi şüpheli karşıladı:

“Bakalım öyle mi olacak?”

Babam:

“Kayınbiraderime dokunmayın.” dedi, “O, hassas bir ruhun sahibidir.”

Vanko dayım için hep düşünmüşümdür; acaba pazar yerinde o Çingeneye rastlamasa, günleri böylesine renkli melodiler içine karışmış geçebilir miydi?

Çingenenin çaldığı keman, yere açtığı torbasındaki boncukları satmak için dikkat çekiyormuş. Duyduğu sesler Vanko dayımı büyülemiş, yüreği göğsünden çıkacak gibi olmuş. Sanki yıllardır kaybettiği, onsuz yaşama tahammülü gösterdiği sevdasını yakalamış. Çingenenin yanına yaklaşıp ondan kemanını satmasını istemiş. Adam önce yanaşmamış ama istediği parayı alacağını anlayınca nazlanmaktan vazgeçmiş.

Dayım bir şart koşmuş:

“Aynı parayı bana keman çalmayı öğretmen için vereceğim.”

Çingene bir iki günde gözü yılıp çalmayı öğrenmekten vazgeceğini sandığından, hem de parasını peşin alacağından teklifi kabul etmekte sakınca duymamış ve Vanko dayımın içinden gelen kabiliyete hayret etmekten kendini alamamış:

“Çingene anasının karnından dünyaya Çigan melodileriyle gelir, sen ne hakla benim müziğime sahip çıkıyorsun?” demiş.

Ama Çingene'nin elindeki mücevheri işlemekten duyduğu gurur da bir başka türlüymüş... Josip amcam Vanko dayımın peşine düşmüş:

“Şu dünyada hayır işleyen bir adam ol da kardeşin Josipe keman çalmayı öğret!”

“Josipciğim ben bu işi parayla öğrendim.”

“Yapacağın iyiliğin karşılığında para istemeye utanmıyor musun? Bu davranışına aile içinde ayıp oluyor demezler mi?”

“Senden para isteyen kim?”

“Peki derdin nedir?”

“Bana ailenin sahip olduğu ip hünelerini göstereceksin.”

Ragusada bizler “İp hünerebazları” olarak tanınırdık. Bu sanat yıllar boyu ailede babalardan oğullara geçmiş, her birinin kendi buluşları, katkıları ile yıldan yıla gelişmişti. Kale içine gider, yaptığımız çarıkları, çantaları, örtüleri, askılıkları kurulan pazarda satardık. Etrafın yaptığımız işlere övgüyle baktığı kişilerdik... Josip amcam bir yelkenli sahibi ile anlaştı. Teknesine yaptığı ip merdiven karşılığında, denizci ona cilası parlayan bir keman getirdi ve Josip amcam ile Vanko dayım, sanatın güzel duyguları içinde ortaklıklarını kurdular.

Biri keman çalmayı öğretirken diğerinin ellerinden ip işleri gelmeye başlayacaktı. İkisinin kemanından çıkan, birbirlerini tamamlayan Çigan melodileri gönüllere akacaktı...

Krystian amca:

“Oğlum Vanko, artık şu papazın kızını bir köşeye çek de duygularını ona göster.” dedi.

Babam:

“Krystian doğru konuşuyor. Yoksa içine ata ata tükenip kalacaksın!”

Vanko dayı:

“Enişte, ben de şu anlatılanlar gibi davranmayı bilmez miyim? Ama papazın kızını karşımda görünce elim ayağım birbirine dolanıyor!”

Annem daha fazla kendini tutamadı:

“Vanko, şu anlattıkların bir erkek adama yakışır mı? Üstelik senin yakışıklılığının yanında, elindeki kemanın kızların başını döndürecek sesi var!”

Demem yüzünü kapadığı avuçları arasından dayıma baktı:

“Sadece Vanko’ya hak vermemek insafsızlık olur. Papazın kızında en gaddar buzları eriten letafet varken, karşısında yürek çarpıntısı duymamak mümkün değildir!”

Ninemnin sesinde, gençliğinin rüzgârları esti:

“Koca ihtiyar, o yürek çarpıntısını sen de benim karşımda duymuştun da düştüğün yerde seni kendine zor getirmişlerdi!”

İçi dolu şarap kadehler dedemin şerefine havaya kalktı. An-nemin dileği, ağzından bir dua kutsallığında çıktı:

“Ey Ragusa’nın koruyucusu, ey bizleri özgür yaşatan Vlas! 3 Şubat günü, kardeşimin gönül acısına son ver. Papazın kızı sevda-ların en ateşlisine tutulsun da Vanko’yu aklından çıkarmasın!..”

Ben Aziz Vlas’ı dedemden dinlemiştim:

“Zümrüt gözlü Borysko’m...” demişti, “Bir gün katedral pa-pazının karşısına uzun sakallı, üzerinde piskopos başlığı olan biri çıkar. Bu garip kılıklı adam, Ragusa üzerinde kötü bulutların do-laştığı haberini verir. Sahilde su ikmali yapar gibi kıyıya demir at-mış Venedik gemilerinin şehri ele geçirmek niyetinde olduğunu söyler.

Katedral papazı önceleri inanmak istemez ama uzun sakallı adamın gözlerindeki insanın içine işleyen ilahi güç, onu tedbir almaya zorlar. Ele geçirilen bir gemiciden Venediklilerin niyeti öğrenilince, Aziz Vlas'ın sözlerinin doğruluğu anlaşılır. Ragusa şehrinde kale kapıları kapanır, toplar ateş etmeye hazırlanarak mazgallara yerleştirilir. Venedikliler çareyi kaçmakta bulurlar ve kale içindeki şehir halkı, canlarını kurtaran bu azize en büyük minneti duyarlar...

Şimdi her yıl 3 Şubat tarihinde beyaz güvercinlerin serbest bırakılması ile şenlikler başlar. Şehrin koruyucu azizini anmak için müzikler eşliğinde geçit töreni ve kutlamalar yapılır. Aziz Vlas'ın başı, boğazından bir kemik parçası, sağ ve sol elleri; kutsal emanet sandığı içinde sergilenir.”

Anacığımın dileklerini dinlerken dedemin anlattıklarını düşündüm. Aziz Vlas katedral papazının yanına gelmese, Ragusa halkı nice acıları çekecekti!..

Dedem benden yana döndü:

“Zümrüt gözlü Borysko'm, bizler Vanko dayına nasıl yardımcı olabiliriz?”

Masamızın beni en mutlu eden yanı, dedemin torununu büyük adam yerine koymasıydı:

“Dede, bu işte bizlerin yardımcı olması uygun düşmez. Yakınlıklı Vanko dayım kemanı böylesine güzel çalarken papazın kızının gönlüne giremezse, şaşarım!”

Krystian amca bana hak verdi:

“Borysko doğru konuşur. Başında tacı, resmigeçidin kraliçesi, papazın kızıdır. Ya onun iki yanında duran kemancıya ne demeli? Josip çalarken sen ona aşkını fısıldayacaksın. Sevda sözcüklerini kemanlarınız süsleyecek.”

Vanko dayı:

“Aşkımı resmigeçit töreninde mi ilan etmeliyim?”

Annem:

“Hiç merak etme Vanko” dedi, “Aziz Vlas bütün merhameti ile arkanda duracaktır.”

Babam:

“Şimdi şarap kadehimi kimin için kaldıracağımı bilebilir misiniz?”

Annem:

“Kimin için kaldıracaksın?”

“Kendim için!”

Dedem:

“Lyaksandro, bunun bir anlamı olmalı?”

“Var. Hem de çok onur verici!”

“Söyle de şu seni alkışlatacak marifetinden haberimiz olsun?”

“Sarma düğümde yenilik buldum. Başladığım yelekte daha ilk düğümlerini atarken güzellikleri belli oldu.”

“O sarma düğümdeki yeniliği, benim oğlum Lyaksandro mu buldu?”

“Babacığım, bu konuda sizin bir şüpheniz mi var?”

“Ormandakileri bilirdik de aramızda dolaşan kurnaz tilkiden haberimiz yoktu.”

Krystian amca:

“Baba, kimmiş o aramızdaki kurnaz tilki?”

“Senin ağabeyin Lyaksandro!”

Josip amca:

“Bizim Lyaksandro bu tilkilik mertebesine nasıl yükseldi?”

Dedem önüne bakıp gülümseyerek başını salladı:

“O sarma düğümü bulan, gelinimdir. Benim kurnaz oğlum da karısının başarısına sahip çıkıyor!”